

Yttrande över "Åtgärder för att säkerställa veterinär beredskap under jourtid (Ds 2025:27)"

Er beteckning: LI2025/01648

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Jönköpings län anser att utredningen saknar viktiga aspekter. Utredningen har inte tagit hänsyn till rådande förhållanden och de utmaningarna som finns i dagens beredskap under jourtid. Utredningen har heller inte haft kontakt med alla relevanta aktörer. Till detta tillkommer att utredningen inte besvarar ett flertal punkter i uppdraget. Konsekvensanalysen är bristfällig och saknas för vissa delar.

Det finns i dagsläget problem med tillgänglighet av veterinärvård under vissa tider på året och under jourtid. Länsstyrelsen i Jönköpings län har förståelse för att statens incitament att stödja jourverksamhet till livsmedelsproducerande djur är högre än för sällskapsdjuren. Vår bedömning är dock att de förslag som läggs riskerar att försämra djurskyddet till en för låg nivå för sällskapsdjuren. Detta anser vi inte är acceptabelt. Det finns även ekonomiska argument till varför alla djur bör omfattas av ett gott djurskydd, detta då sällskapsdjurens vård stärker veterinärklinikernas möjlighet att tillhandahålla en mer omfattande verksamhet och därmed jour. En sådan analys saknas i konsekvensbeskrivningen.

Det är bekymmersamt att det saknas en geografisk analys, att många konsekvenser inte har analyserats och att man bortser från konsekvenser för arbetsmiljön för yrkesverksamma veterinärer som är beredda att ha beredskap. Konsekvenserna för ägare av sällskapsdjur eller andra djur än lantbrukets djur eller hästar saknas helt. Vår bedömning är att förslaget innebär en försämring för djurskyddet i Sverige. I Jönköpings län finns det i dagsläget förutom två tjänsthavande distriktsveterinärer ingen jourhavande veterinär nattetid. Det betyder att sällskapsdjur enbart har avlivning som tillgänglig veterinärvård under vissa tider.

Länsstyrelsen i Jönköpings län avstyrker därför författningsförslaget i 1.1 1§ punkt 2 och förslaget 1.3 2§ och rekommenderar att en ny utredning tillsätts, där alla relevanta aktörer kommer till tals. Det måste utredas hur hänsyn kan tas till hälso- och sjukvård för samtliga djur i människans vård och i alla delar av Sverige eftersom det finns stora geografiska skillnader. Tillgänglig djursjukvård får inte begränsas till områden där det är attraktivt att ha en verksamhet utan måste finnas över hela landet. Marknaden för veterinäryrket och verksamhet har kraftigt förändrats de senaste åren och är fortfarande i ständig förändring. Detta måste fortsätta utredningar ta hänsyn till.

1 Författningsförslag

1.1 Förslagen lydelse i 1 § innebär att man fråntar djursjukvård under jourtid från flera kategorier djur utan att man har kartlagt konsekvenser av en sådan förändring. Man fråntar även tillgång till djursjukvård för sällskapsdjur i de delar av landet där man inte kan bedriva den på marknadsmässiga grunder. Sällskapsdjur har stor betydelse för folkhälsan och befolkningen i glesbygden ska inte fråntas möjligheten till att ha sällskapsdjur. Tillgång till veterinärvård även utöver möjlighet till avlivning av djurskyddsskäl behöver beaktas. Länsstyrelsen i Jönköpings län avstyrker därför ändringen.

1.3 Förslagen lydelse i 2§ försämrar hälso- och sjukvården för andra djur än lantbrukets djur. Förslaget innebär att hästar och andra riddjur kan få hälso- och sjukvård i sådana områden där det saknas förutsättningar för att alla sådana djur i människans vård ska kunna få hälso- och sjukvård. Formuleringen rörande hästar och riddjur väcker frågetecken eftersom det saknas en tydlighet i utredningen hur man kommer att kunna bedöma om det saknas förutsättningar eller inte. Det krävs också en tydligare definition vad som avses med andra riddjur.

Alla resterande djur, så som sällskapsdjur, terapidjur (t.ex. katter, kaniner, hundar), tjänstehundar, arbetande hundar (t.ex. vallhundar och eftersökshundar), djur i vilthägn, vilda djur som är under rehabilitering med mera, kommer inte att kunna få vård utan föreslås att endast kunna erbjudas avlivning. Detta kommer sätta tjänsthavande veterinär i ett prioriteringsdilemma. Länsstyrelsen i Jönköpings län avstyrker ändringen.

1.3 Förslagen lydelse i 12 § som berör beredskapsersättning innehåller samma försämring av djurskyddet som tidigare nämnts.

Prissättning på beredskapsersättning kommer att ha till följd att privata aktörer måste ta ut ett högre pris från djurägaren vilket i praktiken får till följd att för lantbrukets djur kan avlivningen vara det enda ekonomiskt försvarbara alternativet. Länsstyrelsen i Jönköpings län avstyrker ändringen.

14§ Föreslagen lydelse exkluderar veterinärer som kan tänka sig hjälpa till med beredskap men som saknar tillräckligt med egen utrustning. Utredningen beaktar inte alternativet att i en beredskapssituation kunna använda befintliga distriktsveterinärers utrustning även till andra veterinärer.

16§ Förslaget upprepar att beredskapspass gäller lantbrukets djur och hästar och andra riddjur i vissa områden. Jordbruksverket får i uppgift att specificera vilket veterinärområde avtalet ska gälla. Det är i dagsläget inte känt hur Jordbruksverket kommer att dela in veterinärområden. Ett län som Jönköpings län, med många små brukningsenheter och djurhållare i mer avlägsna områden, behöver delas in i områden som gör det rimligt för en jourhavande veterinär att hinna med alla fall som kommer in utan att djurskyddet äventyras. Vid indelningen måste hänsyn tas till många faktorer, så som jouröppna verksamheter (det finns i dagsläget två DV stationer i länet, Forsheda och Huskvarna, ingen privat jouröppen vårdgivare på natten), infrastruktur och framkomlighet, vilka besättningar som finns i området och rådande befolknings- och djurtäthet. De krav på kompetens som ställs på utföraren borde fastslås i samråd med Sveriges lantbruksuniversitet, som är det universitet som utbildar veterinärer i Sverige.

18§ Det finns ingen redogörelse för hur utredningen kommit fram till nuvarande beredskapsersättningar. Den borde inte vara fast utan justeras årligen. Summorna presenteras bristfälligt och beaktar inte andra kostnader kring beredskapstjänst som t.ex. kompensationsledighet, utrustning, bil, journalsystem, läkemedel för andra djurslag som inte ingår i den tilltänkta veterinärens dagliga verksamhet. Att ersättningsnivån fastslås i författningsförslaget utan vidare utredning är bekymmersamt. Länsstyrelsen i Jönköpings län bedömer att föreslagen ersättningsnivå är för låg för att syftet med förslaget ska uppnås.

20§ Det finns en hel del frågetecken kring hur beredskapstjänsten kommer att fungera i praktiken. Hur kommer anvisningen till veterinär som står i beredskap ske? Det framkommer inte att

fördelningen måste ske enligt arbetssituation (väntelista av patienter, akutfall) och den måste vara lika för alla som är anslutna. Det får inte förekommer risk för favorisering när uppdragen fördelas. Det framkommer inte heller hur beredskapspassen kommer att fördelas och om anslutning till beredskapstjänsten kommer att innebära en kostnad för anslutning.

2 Utredningens uppdrag och arbete

En av de viktigaste frågorna som uppdraget ställde, nämligen hur de privata aktörerna kan ta ett större ansvar för beredskap för djursjukvård under jourtid är obesvarad och inte analyserad.

2.2 Utredningsarbetet

Det är viktigt att det skapas en lista över vilka åtgärder en jourhavande veterinär borde kunna utföra. Sveriges Lantbruksuniversitet bör i sin utbildning se till att veterinärer under utbildningen lär sig utföra listade åtgärder och att djurägare upplyses om att en jourhavande veterinär inte betyder att alla avancerade ingrepp kan genomföras.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövdingen Britt-Marie Benzler med länsveterinär Andrea Ljung som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Nina Elmsjö medverkat.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post jonkoping@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen i Jönköpings län, 551 86 Jönköping, eller ring vår växel 010-223 60 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/jonkoping.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/jonkoping/personuppgifter